

MŪSŲ LIETUVA

NR. 31 (1514) - SEMANÁRIO - 1977 M. RUGPJŪTIS - AGŪSTO 4 D. - 2,00 kr.
R. Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

PADEKA, LINKĖJIMAI ATISISVEIKINANT

Liepės m. 28 d. anksty rytą palieku Sanpaulį ir išvykstu į Urugvajų. Palikdamas Braziliją, noriu atsisveikinti su visais ir padėkoti savo ir visų Lietuvių Jėzuitų vardu mieliems Sanpaulio tautiečiams, tautietėms už mums suteiktą pagalbą, parodytą pagarbą, simpatiją, meilę, įvairų bendradarbiavimą ir aukas. Jų visų nė nebūtų galima išpasakoti — nuo mažiausių aukelių, įdėto darbo iki nuolatinės pagalbos.

Ačiū taip pat už T. Saulaičiui ir man duotas pinigines aukas — kurios siekia virš dvylikos tūkstančių kruzeirų — įteiktas paskirų asmenų, draugijų, būrelių, gautų ruošiant parengimus, neskaitant dovanų daiktais. Už viską Jums teatlygina Aukščiausias.

Iš savo pusės norėčiau Jums palinkėti pirmiausia geros sveikatos, kaip čia, Brazilijoje, yra įprasta. Daug apie ją skaitęs, ant savo kailio įvairius gydymus ir vaistus patyręs, po visą pasaulį bekliaudamas apie ją prisiklausęs, linkėčiau Jums jai išlaikyti — ar atgauti — naudoti sveiką, jei galima žalią maistą, kiek galima mažiau ar retai gerti alkoholinius ar dirbtinius gėrimus, o labiau gryną vandenį, mineralinį vandenį, vaisių, vynuogių sunką. (Suco) ir labai mažai vartoti druskos (ne daugiau 2 gramus per dieną suaugusiems).

Taip pat gerai bent kartą savaitėje išprakaituoti saulėje, pirtyje, karštoje vonioje ar po chuveiro (5-7 syk keičiant karštą, šaltą vandenį). Bent 3-5 syk per dieną 10 gilių atsikvėpimų išvalyti plaučius, atgaivinti kraujotaką. Mat, šiaip mes kvėpuojame tik puse plaučių.

Taip pat sveikatai palaikyti labai padeda gera linksma nuotaka ir nepasidavimas susirūpinimams (preocupações). Bandykime — net su kitais pasitarę — padaryti viską, kas nuo mūsų priklauso. Visa kita palikime Dievo tėviškai apvaizdai. Ir nesileiskime daugiau į galvojimą, rūpinimąsi. Vistiek nieko daugiau negalime padaryti (garsiojo Dale Carnegie metodas).

Tačiau sveikata nėra svarbiausias dalykas. Dar svarbiau yra meilė. Todėl linkiu nuoširdžiausiai Jums veiklios gražios meilės. Ji džiugina širdį, telkia jėgas, daro gyvenimą vertingą, laimingą. Palaikykite tad visais būdais ir priemonėmis meilę savo šeimoje, kaimynystėje, giminėje, parapijoje, mūsų lietuviškoje visuomenėje. Niekas taip nejungia ir nepalaiko bendrojo gyvenimo, kaip nuoširdus įvertinimas, pagelbėjimas, patarnavimas, pasiaukojimas, draugėn suėjimas, drauge dirbti, liūdėti, džiaugtis. Tik kitiems laimę nešdami, patys tampame laimingi.

Keistai tvirtino Lietuvos savanoris generolas Galvydis — Bykauskas: „Žmagus be kara mokslo ir religijos yra kiauliai“. Tačiau tai didelė tiesa, gyvenimo patvirtinta. „Be karo mokslo“, t.y. pirmiausia be griežtos drausmės, meilė išvirsta paleistuvyste, išnaudojimu; vaisės — girtavimu, dažnesnis bendravimas — nesibaigiančiais ginčiais šeimoje, giminėje, draugystėje, bendruomenėje. Užtat reikia drausmės, susivaldymo, gerų įpročių, dorybių — ir nuolankios, tikros, drausmingos meilės.

O ją teikia nuoširdi meilė, įgalinta religijos, t.y. savo religijos praktikavimo. Visiems juk aišku, kad sužadėtinį ir vedusiųjų laimė, meilė neįmanoma be meilės praktikavimo. Tačiau daugel mano, ypač vyrai, kad jie Dievą myli, yra padorūs žmonės, geri katalikai, tikri Dievo mylėtojai, mažai ar visai nepraktikuodami

“Mes tebeturime viltį gyventi”

Lietuvos kančios prancūzų žurnale “Catacombes”

Mons. KL. RAZMINAS

Paryžiuje leidžiamas mėnesinis žurnalas “Catacombes” specialiai nagrinėja Tylos Bendrijos problemas. Žurnalo redaktorius Sergiu Grossu kiekviename numeryje ypač daug vietos skiria Lietuvos Katalikų Bendrijai. Taip š.m. gegužės mėn. numeryje “Katakombų kalendoriaus” skyriuje plačiau minimos Romo Kalantos 1972 m. gegužės 14 d. susideginimo metinės.

Nicole Valery straipsnyje “Du kankinių kraštai” pirmoje vietoje iškelia Lietuvos Katalikų Bendrijos tragišką padėtį. “Žiaurūs tikėjimo persekiojimai šiame krašte, — pažymi autorius, — vis dar neranda reikiamo dėmesio viešojoje pasaulio opinijoje. Paskutiniu metu platesnių informacijų pateikia Andre Martin savo knygoje “Lituanie, Terre de Foi, Terre des Croix”, kurioje autorius plačiai panaudoja “Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos” paskelbtą medžiagą.

Dėmesio vertas yra ir Jean Daujat straipsnis “Palaiminti persekiojamieji”. Čia iškeliamas šių Kristaus žodžių aktualumas dabarties laikam. Persekiojamųjų kančios turi pažadinti laisvėje gyvenančiųjų pastangas jiems padėti, už juos melstis ir visais būdais reikšti jiems savo solidarumą.

Skyriuje “Veidu į veidą” J. G. Hoffmann per 7 skiltis pateikia plačią dabartinės tikinčiųjų padėties Ukrainoje, Čekoslovakijoje, Rusijoje, Lenkijoje ir Lietuvoje apžvalgą. Straipsnis pavadintas: “Persekiojami, bet visada spinduliuojantys”. Padėtis Lietuvoje, — rašo autorius, — yra visai skirtinga nuo augščiau minėtų kraštų. Čia ypatingos reikšmės turi slaptai leidžiama “Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika”. Ar mes galime tikrai suprasti ką reiškia tokios informacijos skleidimas slapčiausiose aplinkybėse? Kokie pavojai gresia jų autoriam? Koks nepaprastas turi būti jų tikėjimas? Trumpai apžvelgęs Baltijos kraštų okupaciją, autorius pažymi, kad Sovietų Sąjun-

ga čia pažeidė įvairiausias tarptautines sutartis ir žiauriausiai paniekino pagrindinių žmogaus teisių principus. Deportacijomis sunaikino tautinį elitą, religinius vadus ir įvairiausiai būdais siekia sunaikinti betkokią savarankiškumą. Tačiau iki šiol tai dar nepavyko. Nepavyko užgesinti vilties žiburio. Tas žibury yra jų tikėjimas! Tai ryškiausiai matoma Lietuvoje... Kaip Čekoslovakija turi savo kankinį Jan Palach, taip Lietuva turi savo Romą Kalantą... Jo auka yra simbolis! Iš liepsnų turi gimti gyvenimas. Mes esame priversti pripažinti, kad tas jaunuolis, tapęs gyvu deglu, yra savo krašto jaunystės laidas...

J. G. Hoffmann toliau cituoja kito Lietuvos kankinio, chemijos inžinieriaus Mindaugo Tomonio žodžius iš “LKB Kronikos” 20-jo numerio: “Romo Kalantos liepsna Kauno sodelyje, Mindaugo sieloje gimęs mūsų kartos šauksmas, parodė gaivališkos energijos neišsenkamumą kartose, kurios gimė po didžiųjų išbandymų ir negandų. Žinokite visi — mes tebeturime viltį gyventi ir būti savimi, kurti sau, save išreikšti, semtis galios iš savo gelmių ir jieškoti tikrosios tiesos tuo keliu, kurį mums teikia prigimtis ir Dievas!...” O kad Dievas ir mum suteiktų tokios stiprybės malonę, jei kada mūsų krašte taip pat išgalėtų komunizmas ir mes patektume į panašią padėtį... — rašo “Catacombes” bendradarbis Hoffmann.

Kitame puslapyje prancūzų žurnalas “Katakombų gyvenimo” apžvalgoje perduoda taip pat įvairius pranešimus, paskelbtus prancūzų katalikų dienraštyje “La Croix”, “Le Figaro” ir įvairiuose biuleteniuose. Iš “Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos” 18-jo numerio žurnalas pateikia pilną vertimą straipsnio “Lietuvos tikintieji lageriuose” apie Petro Plumpos-Pliuros likimą ir jo išgyventas kančias. Panašus likimas ištiko ir P. Petroni, J. Graži, N. Sadūnaitę ir kitus Lietuvos tikinčiuosius — pažymi prancūzų žurnalas. Tėviškės Žiburiai

religijos — nepalaikydami santykių su Dievu malda, komunija, padėkos garbinimo, permaldavimo Mišiomis, atgaila, šv. Rašto ir dvasinių knygų skaitymu, apmąstymu.

Todėl kaip lietuvis kunigas, apie 10 metų dirbęs Jūsų tarpe, linkėčiau labai praktikuoti savo katalikiškąją religiją; ir taip būti mylinčiais Dievo Tėvo vaikais, gerais Kristaus broliais, sesėm ir uoliais Šventosios Dvasios bendradarbiais. Tokiu būdu sąmoningai, veikliai dalyvausite didžiajame, tėviškajame Dievo plane — pripildyti žemę ir dangų laimingais savo garbintojais, mūsų broliais, sesėm lietuviems.

Jūsų ir Dievo meilėje

Kun. Petras Daugintis S.J.

Vietname - panašiai kaip Lietuvoje

Tyli žurnalistų armija, kuri garsiai šaukė apie amerikiečių nusikaltimus

Kai vyko karas tarp komunistinio Š. Vietnamo ir amerikiečių remiamo P. Vietnamo, kiek buvo šaukta, protestuota, mitinguota prieš amerikiečius, kurie esą neleidžia Vietnamui pačiam spręsti savo likimo. Registruota amerikiečių žiaurumai, nekaltų gyventojų žudymai ir pan. Tačiau, kai šiandien P. Vietnamas jau yra "išlaisvintas", kai iš ten "grobikai" amerikiečiai pasitraukė, pasaulio opinijoje ir spaudoje visiškai tyli. O ten vyksta baisi tragedija. Apie tai vakarykščiai P. Vietnamo gynėjai šiandien — nė žodžio.

Kas šiandien dedasi P. Vietname, nelengva sužinoti. Visi žurnalistai ir misijonieriai iš P. Vietnamo yra išvyti. Paskutinis užsienietis misijonierius turėjo palikti P. Vietnamą 1976. VIII. 4. Bet dėlto niekas, net katalikiškame pasaulyje, neprotestavo, nepaskelbė nė trumpos žinutės laikraščiai. Karo metu P. Vietname buvo 2000 užsienio žurnalistų, dabar ten nėra nė vieno, o norintieji ten nuvykti negauna leidimo, išskyrus komunistinių kraštų gerai atrinktus ir patikimus spaudos atstovus.

Kanadiečio pasakojimas

Vienas paskutinių iš P. Vietnamo išvytų misijonierių yra kanadietis jėzuitas André Gélinas, apsistojęs Milane. Jo pasakojimas, kas įvyko P. Vietname pasibaigus karui (1975. IV. 30), yra ypač vertingas ir įdomus, nes jis buvo užėmęs svarbią vietą P. Vietnamo kultūriniame ir religiniame gyvenime: buvo Saigono universiteto istorijos profesorius, dirbo Yen-Do Studentų Centre. Vietname dirbo nuo 1957 m.; moka vietnamiečių kalbą, pažįsta jų kultūrą; išgyveno tos tautos tragediją karo, diktatūros ir komunistinės okupacijos laikotarpiams. Čia pateikiame laiką iš jo pasakojimų.

Dabartinė vietnamiečių būklė yra labai kritiška dėl įvairių veiksnių, kurie sukelia tik liūdesį ir neviltį. O tie veiksniai — ekonominė krizė, kraštutinis skurdas, ideologinė diktatūra, užčiaupusi betkokią laisvą žodį, "politinio perauklėjimo" lageriai, kurie yra opozicininkų ar tokiais laikomų sunaikinimo vietos, budistų ir krikščionių spaudimas, kad atsižadėtų religijos ir t. t.

Ekonominė krizė atsirado dėlto, kad komunistinė valdžia nutraukė bet kokius ryšius su užsieniu. Nėra prekybos, ir todėl trūksta reikalingiausių dalykų. Yra tik aspirino, bet ir tam gauti reikia ypatingo leidimo. Ligo-

minėse trūksta deguonies, anestetinių priemonių, antibiotikų, tvarstomosios medžiagos, vatos.

Ekonominę krizę sukėlė ne tik karas. Vietnamiečiai yra darbštūs. Jie tuojau būtų metęsi į žemdirbystę, pramonę, prekybą, ir kraštas tuoj būtų atsigavęs. Bet viskas buvo suvalstybinta, viskas kontroliuojama. P. Vietnamo gyventojai per 30 metų buvo pripratę prie laisvo ekonominio gyvenimo, o dabar komunistinė valdžia uždėjo viskam savo kontrolę. Visi okupuoto krašto technikai, specialistai yra "perauklėjimo lageriuose" jau ištisi metai ir nežinia kada bus paleisti. Dėlto fabrikai neveikia, mechanizuota žemdirbystė merdi. Krašte siaučia badas.

Užkariautojai — siaurės vietnamiečiai, užėmę visas pagrindines valdžios pozicijas, mato, kad jie gyventojų nebuvo entuziastiškai sutikti, kad sunkiai duodasi įjungiami į socialinę ir politinę sistemą. Reikia juos įstumti į kraštutinį skurdą — tada bus lengviau juos tvarkyti. Savaimė suprantama, valdžios žmonės ir revoliucijos kadrai yra viskuo aprūpinti. Net ligoninės ir vaisių sandėliai tarnauja tik partijos viršūnėms. Kai žmonės neturi ko valgyti, klusniau eina į privalomus mitingus, marksizmo paskaitas, reikalui esant, labiau ploja ir įsirašo į kelių dienų ar savaitės "savanorišką" darbą revoliucijos naudai.

Perauklėjimo stovyklos

Kita vietnamiečių kančia — "perauklėjimo lageriai". Juose uždaryta pusė milijono gyventojų 18—60 metų amžiaus. Tai daugiausia buvusios Thieu armijos karininkai, puskarininkiai, mokytojai, profesionalai, kaimų seniūnai ir visi išėję bent vidurinę mokslą, nebendradarbiavę su vietkongiečiais, budistų dvasininkai. Vien tik katalikų kunigai nevisi pateko į tokius lagerius: iš 2.500 kunigų tik 200

— 250 yra lageriuose. Tai tie, kurie Thieu valdymo metu buvo karo kapelionais arba globojo iš siaurės pabėgusius gyventojus.

"Perauklėjimo lagerių" dekretas (1975. V.) sako, kad asmenys, pasiūsti "perauklėjimui", turės išbūti lageriuose 10—15 dienų. Tuo tarpu iki šiol grįžavo 1—2%. Lageriuose žūsta uždarytieji nuo sunkaus darbo, bado ir ligų. Galbūt bus paleisti tie, kuriais valdžia galės pilnai pasitikėti, arba technikai, be kurių negalima apsieiti. Valdžia 1976 m. gegužės mėn. paskelbė, kad lageriuose esą 200.000 asmenų, bet iš tikrųjų yra dukart tiek. Dabar jau skelbiama, kad "perauklėjimas" užtruks 2 — 3

metus. Tai daugeliui reiškia mirties sprendimą.

Sunaikinta inteligentija

Pasiuntimu į lagerius kraštas neteko vadovaujamosios klasės: profesionalų, profesorių, technikų, žurnalistų, advokatų, gydytojų — visų tų, kurie yra išėję augštąjį ar bent vidurinę mokslą. Pasiliko laisvi tik tai seniai ir moterys.

Krašte siaučia krizė ir dėlto, kad daugelis asmenų, ypač technikų, kuriuos paruošė amerikiečiai, kaip radijo technikai, skaitytuvų specialistai, elektroninių įtaisų žinovai, lėktuvų ir malūnsparnių lakūnai, yra išnykę. Komunistams, karui baigiantis, pateko į rankas tūkstančiai malūnsparnių, buldozerių ir kitų modernių mašinų, bet visa tai ne-naudojama, nes nėra kas jas valdytų.

Ligoninėse gydytojai yra vien tik moterys. Mobilizuoti seni pensininkai ir Š. Vietnamo kariniai gydytojai. Gydytojai, kurie buvo baigę mokslus Amerikoje, išnyko. Ligoninių vedėjai yra patikimi komunistai, nieko nenusimaną apie mediciną.

Šeimų dešimtukai

Vietnamo gyventojai kenčia nuo smaugiančios biurokratijos, neribotos korupcijos, nuo betkokių laisvės nebuvimo. Nėra laisvos spaudos. Radijas, televizija naudojami tik propagandai. Kino teatrai arba uždaryti, arba rodo tik rusiškus filmus. Už užsienio radijo klausymą gresia kalėjimas. Visa tauta įrikiuota į dešimties šeimų celes. Kiekvienos tokios celės galva yra politinis komisaras, kuris turi prižiūrėti ją ir auklėti. Du ar tris kartus į savaitę celės nariai (10 šeimų) turi susirinkti išklausti marksistinių paskaitų. Tokios pamokos būna nuo 19 iki 24 v. Po vado paskaitos būna vad. autokritika: kiekvienas celės narys turi papasakoti savo praeitį, savo klaidas visų narių akivaizdoje. Kiekvienas narys yra atsakingas už kitus ir turi viešai pranešti jų nusikaltimus (klausė užsienio radijo, blogai kalbėjo apie valdžią, paslėpė tai, kas turėjo būti atiduota valdžiai). Sudaroma nepasitikėjimo, įtarumo atmosfera. Dėlto žmonės bijo kalbėti, bijo vienas kito.

Celių vadai turi būti komunistai, tačiau tokių iš vietinių trūksta. Juos "pavadoja" atsiųstieji iš Š. Vietnamo. Jei celėje atsitinka kas nors valdžiai nepageidaujamo, atsako jos vadovas. Dėlto jie yra labai uolūs, žiaurūs, nes bijo patys netekti galvos.

Leidimai ir spekuliacija

Kasdieninio gyvenimo reikalus galima tvarkyti tik gavus raštišką leidimą, pvz. nusipirkti ryžių, žuvies, nuvykti kelis kilometrus už miesto. Tokius leidimus duoda pirmiausia celės vadovas. Bet tai tik pradžia. Pvz. išvykti iš Saigono į jo užmiesčius leidimų procedūra tokia: gavus celės vadovo leidimą, reikia kreiptis į miesto kvartalo vadovą ir pagaliau į miesto burmistrą. Gauti tiems trims leidimams (tik su jais perkamas autobuso bilietas) kartais reikia mėnesio ir daugiau laiko. Komunistinės valdžios idealas — visi turi dirbti namie. Yra žmonių, kurie ištisus metus nėra iškėlę kojos iš gyvenamosios vietos.

Karo metu buvo šaukiama apie P. Vietnamo korupciją. Atrodė, kad komunistinė valdžia ją panaikins. Bet kur tau? Korupcija dabar dar didesnė. Kas turi pinigų, pažinčių, gali pirkti visko. Turtingieji išsaugojo aukso, užsienio valiutos, gali gauti visko, net ir leidimą išvykti į užsienį. Tokia padėtimi ypač naudojasi komunistai kariškiai, atvykę iš Š. Vietnamo. Jie už vaistus, cigaretes, benzina, mėsą, kavą ir kt. įsigyja brangius baldus, šaldytuvus, radijo ir foto aparatus. O neturtingieji, nieko neturėdami, miršta badu. Išsiplėtė jaunų moterų ir mergaičių prostitucija. Siauriečiai ir vietiniai komunistai išnaudoja esamą sunkią padėtį ir prostitutėms "už paslaugas" moka mėsą, benzinu ir cigaretėmis...

Budistai ir katalikai

Užgniaužus visokias laisves, ateina sunkios dienos ir tikintiesiems. Katalikams tuo tarpu lengviau, negu budistams. Didelė dalis pagodų ir budistų vienuolynų jau uždaryti, o katalikų maldos namai ir vienuolynai tuo tarpu dar nepalieti. Gal dėlto, kad, pradėjus katalikus persekioti, reaguos viešoji pasaulio opinija. O vargšų budistų niekas neužstoja, niekas dėl jų nesijaudina. Tačiau ir katalikams įvesti tam tikri varžymai. Saigone dar leidžiama katalikams susirinkti ne šventovėje, pvz. rekolekcijoms, vaikų katekizacijai. Provincijoje katalikai gali susirinkti šventovėn tik šventadieniais.

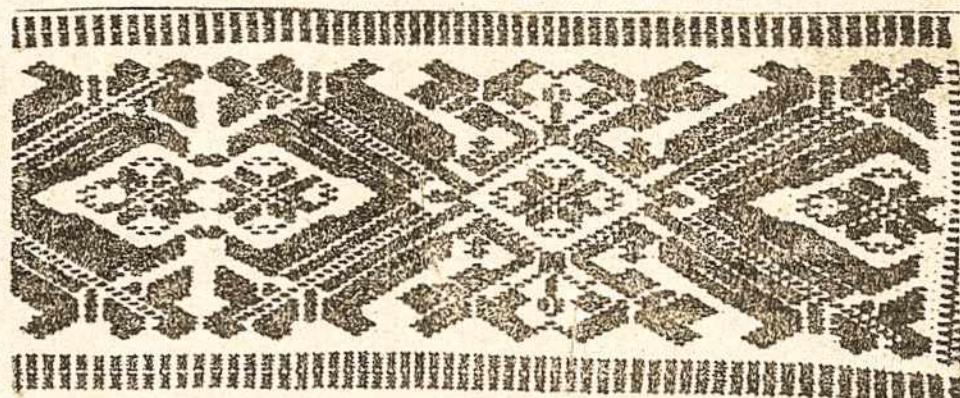
Visur persekiojimas iššaukia reakciją. Katalikų šventovės niekad nebuvo taip gausiai lankomos, kaip dabar. Ateina į jas ir nekatalikai. Padaugėjo asmenų, prašančių krikšto. Bažnyčia yra laikoma vienintele prieglaudai, vienintele ramybės oaze. Bet kaip ilgai? J. V. T. Ž.

• Kas bėga nuo lietuviškos spaudos, bėga nuo savo tautos

LIETUVIAI PASAULYJE

Hamiltono lietuvių choras "Aidas" su vadovu sol. V. Verikačiu, rugpjūčio 6 d. iš Toronto aerodromo išskrendantis gastroliū pas P. Amerikos lietuvius. Kanados lietuvių koncertuos: Buenos Aires, Argentinoje; Montevideo, Urugvajuje; Sao Paulo, Brazilijoje; Bogotoje ir Medeline, Kolumbijoje; Karake, Venecueloje. Hamiltonan jos grįš tik rugpjūčio 27 d., aplankiusios visas pagrindines lietuvių kolonijas P. Amerikoje. Pavasariu žydinčių aidiečių koncertai bus graži lietuviškų dainų puokštė, gaivinanti Lietuvos išsiligusias širdis

Tėviškės Žiburiai

Šveicarija

ATEIVIAI IŠ SOVIETŲ okupuotų šalių, prasidedant Belgrado konferencijai, įteikė memorandumą Šveicarijos vyriausybei. Jame atskleidžiamas Helsinkio susitarimų laužymas, kurį vykdo Sovietų Sąjunga bei jos satelitai. Memorandume taipgi pabrėžiama, kad Sovietų Sąjunga nesiskaito su laisvo tautų apsisprendimo teise, stengiasi surusinti nerusikas tautas sovietinėse respublikose. Lietuvių vardu memorandumą rašė dr. A. Gerutis. Pastarasis paskelbė straipsnį apie lietuvių imtynių žaidimą JAV metraštyje "Mare Balticum", kurį leidžia Hamburge veikianti organizacija "Ostseeengesellschaft". Minint JAV 200 metų sukaktį, metraštyje buvo išryškintas ap link Baltijos jūrą gyvenančių tautų įnašas Amerikai. Dr. A. Gerutis yra minėtosios organizacijos narys.

Australija

SIBIRINIŲ TRĖMIMŲ minėjimą Sydnejaus lietuviams surengė Tautos Fondo atstovybė Australijoje, vadovaujama pirm. kun. P. Butkaus ir išd. A. Kramiliaus. Jiedu paruošė medžiagą dviem radijo pusvalandžiams, kuriuos transliavo etninė radijo stotis, supažindindama Sydnejaus gyventojus su Lietuva ištikusia tragedija. Pats minėjimas birželio 5 d. buvo pradėtas kun. P. Butkaus atnašaujamos Mišiom ir šiai progai skirtu pamokslu Lidcombe, Šv. Jokimo šventovėje. Pamaldose su vėliavomis dalyvavo skautai, ateitininkai ir ramovėnai, giedojo muz. B. Kiverio vadovaujamas "Dainos" choras, iš Melburno atvykęs sol. J. Rubas. Oficialioje minėjimo dalyje paskaitą skaitė melburnietis A. Pocius, savo eilėraščius deklamavo M. Slavėnienė, J. A. Jūragis. Dainom programą papildė sol. J. Rubas, "Daina" su savo vadovu muz. B. Kiveriu.

Prancūzija

PRANCŪZIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ leidžia lietuvių kilmės jaunimui skirtą biuletinį "Vytis" prancūzų kalba. Jo 2 nr. pranešama, kad biuletinio pavadinimo konkurse "Vytį" pasiūlė J. Chevchenko kaip Lietuvos simbolį. Jaunimo komitetas šiuo biuleteniu stengsis užmegztį ryšius su lietuviškos kilmės jaunuoliais, išblaškytais po visą Prancūziją. Su pirmuoju biuletinio numeriu pasiūtos anketos liudija, kad jaunimas nori žinių apie Lietuvos istoriją, kultūrą, dabartinį jos bei išeivių lietuvių gyvenimą. Paskutiniame biuletinio numeryje aprašoma Prancūzijos lietuvių jaunimo veikla. Biuletinį paruošia ir redaguoja lietuvių jaunuolius telkiantis komitetas. Biuletinį galima gauti PLB adresu: Communauté lithuanienne en France, 7 Rue de Lions - Saint - Paul, 75004 Paris, France.

„Lietuviai padarė nepaprastą įspūdį“

Religija ir tautiškumas — svarbiausieji ginklai prieš rusifikaciją

Roma. — Tarptautinės organizacijos Amnesty International skyrius Romoje surengė spaudos konferencija, kurioje italų ir užsienio laikraštininkus supažindino su neseniai į Vakarų atvykusia ruse kovotoja už žmogaus teises Liudmilla Aleksiejeva. Liudmilla yra Maskvoje veikiančios Helsinkio nutarimų vykdymui remti grupės narė, daugelį metų dalyvaujanti rusų disidentų sąjūdyje už pagrindinių žmogaus teisių apsaugojimą. Atvykusi į Vakarų, ji, kaip tos grupės atstovė, dabar siekia kuo plačiausiai supažindinti viešąją nuomonę su žmogaus teisių padėtimi Sovietų Sąjungoje ir jos valdomuose kraštuose.

Po trumpo įžanginio žodžio apie veiklą ir uždavinius, daugiau negu dvi valandas atsakinėjo į žurnalistų klausimus apie gyvenimą Sov. Sąjungoje ir jos valdomuose kraštuose, žmonių nuotaikas, žmogaus teisių bei laisvių pažeidimus, valdžios vartojamas represines priemones prieš vadinamųjų disidentų sąjūdį.

Konferencijoje buvo pakartotinai kalbama ir apie Lietuvą. Vieno žurnalistų paklausta, ką ji žinanti apie dabartinę padėtį Lietuvoje, religinę ir tautinę rezistenciją, pogrindžio spaudą, Liudmilla atsakė, jog Maskvos komiteto pavedimu, ji lankėsi Lietu-

voje praėjusių metų spalio mėnesį. Ten ji turėjo progos susitikti su Lietuvos katalikų Bažnyčios atstovais, tikinčiaisiais, jaunimu, aplankė kai kurias Lietuvos vietas. „Man nepaprastą įspūdį padarė visame krašte jaučiamas religinis atgimimas ir lietuvių pasiryžimas apsaugoti savo tautinį savarankiškumą. Religija ir tautiškumas yra svarbiausieji lietuvių ginklai dabartinėje lietuvių tautos kovoje prieš rusifikaciją. Kova už religijos laisvę lietuviams yra drauge ir kova už tautinį išlikimą“, — sakė Liudmilla. Lankydamosi Lietuvoje, ji pastebėjo, jog šventadieniais bažnyčios yra gausiai lankomos tikinčiųjų, kurių tarpe ji mačiusi daug jaunimo. Tai yra ypač

reikšminga, žinant, jog bažnyčių lankymas ir bet koks viešas religinių įsitikinimų pareiškimas visada iššaukia persekiojimus. Ji taip pat gerai susipažinusi su Lietuvos pogrindžio spauda — ypač „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kornika“ ir „Aušra“, kurios numeriai pasiekia taip pat ir Maskvą.

„Šių leidinių skelbiamos informacijos“, — pažymėjo Aleksejeva, — „yra svarbi dokumentinė medžiaga apie sovietų vykdomus religinės laisvės ir žmogaus teisių pažeidimus“. Būdama Romoje, numato atskirai susitikti su vietinės lietuvių bendruomenės atstovais, kuriems plačiau papasakos apie padėtį Lietuvoje ir krašte patirtus įspūdžius.

„Keturi tokie kalėjimai būvusiame Nevskio vienuolyne ir du mieste.

Rygoj — mažiausia 25 kalėjimai ir darbo stovyklos. Specialūs kalėjimai izoliuotiems politiniams kaliniams.

Moldavijoje — septynios darbo stovyklos.

Permos rajone stovyklų skaičius gali siekti 50-60.

Archangelske — 12 darbo stovyklų.

Murmansko rajone — žinomos 7 darbo stovyklos. Spėjama, kad yra žymiai daugiau.

Kijeve — penkios darbo stovyklos, kalėjimai ar psichiatrinės ligoninės.

Vorošilovkoje — 5 darbo stovyklos ir du psichiatriniai

SENATORIŲ IR KONGRESMANŲ LAIŠKAS BREŽNEVUI DEL SADŪNAITĖS

Atstovų rūmų narė Washingtono Barbara A. Mikulski (dem., Md.), minėdama Lietuvos nepriklausomybę kongresmanų posėdy, priminė Liet. Kat. Bažnyčios Kroniką ir pasakė, kad ji, drauge su kongresmanais D. Fraser ir N. Steers parašė laišką Brežnevui, pareikšdami, kad N. Sadūnaitės kalinimas yra nusikaltimas žmogaus teisėms, kurios garantuotos Jungtinių Tautų deklaracijoje; tuo taip pat nusikaltama Helsinkio susitarimu priimtai religijos laisvei.

• Mes greičiau būsime linkę pasiaukoti, jei atsiminsime, kad tėvyneje likusieji neša kur kas sunkesnę našta negu mes... J. ERETAS

griežto režimo kalėjimai.

Minsko rajone — penkios stovyklos ir kalėjimas mieste.

Azerbaidžane — 7 darbo stovyklos.

Tomske — 12 darbo stovyklų.

Dnepropetrovske — 8 darbo stovyklos ir psichiatrinė ligoninė.

Černigove — dvi darbo stovyklos.

Omske — septynios didelės stovyklos.

Krasnojarsko teritorijoje — 50 stovyklų. Daugelis jų griežto režimo.

Krasnodaro rajone — 16 stovyklų ir kalėjimų. Žmonės siunčiami dirbti į požeminius atominius įrengimus. Psichiatrinė stovykla, talpinanti 2,000 žmonių.

Sverdlovsko rajone — apie 100 stovyklų. Iš jų 40 griežto režimo. Moterys dirba miškuose.

Kolos pusiasalyje — uždara kalėjimo stovyklų zona.

Vorkutoje — 4 stovyklos. Kaliniai dirba kasyklose.

Černovicko rajone — viena stovykla, turinti apie 5,000 kalinių, daugiausia žydų ir bapstytų. Dirba akmens laužyklose.

Kaliningrade — viena stovykla. Dirbama baldų fabrike.

Orlove — speciali psichiatrinė stovykla.

Kišeneve — viena sunkaus darbo stovykla.

Korkino — Čeliabinsko rajone — viena stovykla. Kaliniai dirba aukso kasyklose.

Choriženske — viena stovykla. 800 kalinių dirba naftos rafinerijoje.

Tame sąraše kitų kalėjimų okupuotoj Lietuvoj neužtiknam, į sąrašą nepateko.

DARBININKAS

SOVIETŲ KALĖJIMAI IR KONCENTRACIJOS STOVYKLOS

Britų „Economist“ balandžio 8 paskelbė sąrašą sovietinių kalėjimų ir koncentracijos stovyklų, arba, kaip rusai vadina, „darbo“ stovyklų sąrašą. Nemažiau kaip 500 kalėjimų arba psichiatrinų stovyklų yra ir politinių kalinių. Politinių kalinių tikro skaičiaus niekas negali žinoti, jie pagaliau tokiais ir nevadinami. Visi sumaišyti su kriminaliniais nusikaltėliais ir taip vadinami. Žinias apie kalinius surinko žydai, ir duomenys pirmiausia pasiekė Izraelį.

Būdinga, kad tame sąraše minima ir viena okupuotoj Lietuvoj esanti „darbo“ stovykla prie

Jonavos kur kaliniai dirba tražų fabrike.

Dalinis kalėjimų sąrašas:

Maskvos rajone — 14 kalėjimų, įskaitant Kriukovą, kuris parodomas ir užsienio lankytojams.

Lvovo rajone — aštuonios darbo stovyklos. Iš jų šešios mieste. Jų tarpe viena moterim ir viena vaikams.

Odesoj — keturios stovyklos ir du kalėjimai. Dvi stovyklos tik moterim. Viena „griežto režimo“, kurioj gaminami metalo dirbiniai.

Leningrade — daug kalėjimų, stovyklų ir „psichiatrinų kalėji-

MŪSŲ TAUTINIS ATSPARUMAS — LIETUVIŲ KALBA

Mintys iš kalbos, kurią Valva Vėbraltė pasakė vasario 20 New Haven, Conn., minint Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukaktį

-0-

Kaip Vasario 16-oji yra simbolis mūsų valstybės laisvės, gamtovaizdis lieka simboliu tautos klestėjimo savoj žemėj. Tai yra įrodymas, kaip giliai lietuvių sąmonė yra įsiliejus į kraštą — ir patys pirmieji, ir patys jauniausieji Lietuvos dainiai sutapatina žmogaus ir gamtos klestėjimą, tautos ir gamtos išniekinimą.

Žodžių mene galim ir mes iš-eivijoj tautos paveikslą dailinti, jos palikimą mum saugoti. Daugumas mūsų Lietuvoj nestatysim nei bažnyčių, nei dangoraižių. Gamtos apsauga Lietuvoj yra gana liūdnoj būklėj, bet mes neturim šiapus Atlanto galimybių toj srity veiksmingai reikštis. Ne visi mes sugebam kurti tapybą, ar lietuvišką muziką, ar mokslą. Bet kalbą visi naudojam diena dienon. Mūsų pareiga išsaugoti jos grožį ir perduoti būsimom kartom. Čia yra tautos amžinybės, jos nemirtingumo paslaptis.

Tik mūsų — lietuvių — kalba gali pilnai atšviesti, išsamiai išreikšti lietuvių tautos ir valstybės tikrovę.

Lietuvių kalba yra tikrai ypatinga tarp pasaulio kalbų. Ji yra mūsų didžiausias turtas ir mūsų tvirčiausia kultūros atrama. Tai ne šiaip sau likimo mum skirta laimė, kad lietuvių kalba yra daugiausia išlaikius senąsias indoeuropiečių gramatines formas ir žodyną. Tai ne likimo žaismas, kad mes turim kalboj tie galo turtingą senovės nuotai- kom ir sąvokom paminklą. Anglų kalba yra užmiršus saulę močiuotę, yra apleidus jauno žvejo dainas, ji yra nurašius pagarbą žemės dosnumui, širdies kilnumui, tautinės atminties gilumui. Šias sąvokas rimtai, tiksliai ir suprantamai angliškai vargū ar išreikši. Šiandieniniame greit kintančiame vakarietiškame pasauly jos gal nereikalingos. Tačiau mano širdžiai jos brangios ir būtinos. Jose glūdi esmė, nuojauta tautos sielos, be kurios gyvenimas tikrai pasidarytų tuščias ir beprasmis.

Šią kalbos savybę būtų galima pavadinti konservatyvumu. Tokia yra ir mūsų tautos savybė. Lengvai mes naujų dalykų, gerų ar blogų, nepriimam — nei kraš-

Naujai Kanadoje įsteigtojo Lietuvių Tautodailės Instituto emblema. Jos autorius — dail. A. Tamošaitis

to suvienijimo, nei krikščionybės, nei, ačiū Dievui, lengvai nenuėinam tarnauti svetimiesiems. O senų dalykų per amžius neapleidžiam: nei indoeuropiečių sudėtingos kalbos, nei seno asmeniško santykio su gamta, nei asmens ir tautos laisvės troškimo. Mūsų tauta buvo ištikima savo tikėjimui ir siekiam — jie išliko. Kalba atspindi mūsų užsispyrimą ir užgrūdintą kietą mūsų valią.

Bet lietuvių kalbą apibūdinti kaip kietą būtų ir klaida, ir nušizengimas. Ji yra ir minkščiausia iš kalbų. Jos balsės ir priebalsiai teka upėmis. Kaip Nemunas grakščiai vingiuoja, kaip Venta lėtai paslapčiom Lietuvos vandenį svetur plukdo, kaip Nevėžis kažkokius užburtus lobius savo gelmėse slepia, kaip Merkys, dzūkiškai praeities įvykius pasakodamas, tarp kalvų šnara. Šnara mūsų lietuvių kalba, kužda motinos švelniausiu vakaro prieblandos balsu. Mūsų kalbos švelnumas, lankstumas atspindi tas kalvas ir giraites, kurios mūsų krašte yra smulkesnio masto ir dailesnio braižo nei kitur. Vakaruose galim surasti kiek norim aukštų uolų, galingų krioklių, bet man šie išdidūs gamtos reiškiniai maža tepasako. O kiekviena Lietuvos žydinti vyšnia man šnabžda — čia, čia tavo namai — šnabžda gimtąją kalbą.

Ir čia, ir anapus Atlanto gerai žinoma, kad tauta gyva, kol jos kalba gyva. Lietuvių kalbos ir kultūros išlaikymas ypač gula ant po visą pasaulį išsiblaškiusių lietuvių iš-eivijų pečių. Savąją laisvę mažai tesinaudojam. Priešingai, labai lengvapėdiškai savąją kalbą, didžiausią tautos turtą, tolydžio susinam, alinam ar net visai jos išsižadam. Niekienu neverčiami, tarpusavy dažnai kalbam angliškai ar kokiu žargonu.

Dabartis reikalauja darbo iš kiekvieno lietuvių. Dabarties veikla yra praeinanti, bet ji kuria ateitį, kaip ir anais šimtmečiais, mažais, nežymiais, ne visuomet įvertintais darbais. Tokių smulkių mūsų darbų visuma savo laiku galės duoti pagrindą naujam tautos atgimimui. Jei dešim pastangų išlaikyti kalbą tyrą ir skaisčią, kaip stengiamasi ją išlaikyti pavergtoje tėvynėj, mūsų tauta anksčiau ar vėliau suklestės nauju dvasiniu gyvenimu. Išsiverš iš tautos dvasios gelmių

LIETUVOS STALO TENISO AUKSINIS JUBILĖJUS

Lietuviai pongistai — stalo teniso profesionalai ir mėgėjai šiemet mini 50 metų nuo šio sporto viešo pasirodymo Lietuvoje, kai 1927 metais Kaune įvyko pirmosios tarptautinės stalo teniso žaidynės.

Ping-pongas, kaip paprastai stalo tenisas yra vadinamas, ypatingai pagarsėjo, kai buvo įvertintas diplomatiškai, siekiant suartinti Kinijos ir Amerikos politiką. Šio sporto pradžios reikia ieškoti praeito šimtmečio pabaigoje Anglijoje. Dėl kuklių vietos, materio ir įrengimų reikalavimų šis žaidimas greit paplito, gal daugiau kaip pramoga, negu kaip tikras sportas. Tačiau jau 1926 metais įsisteigė tarptautinė stalo t. sąjunga, buvo nustatytos žaidimo taisyklės ir pradėta rengti tarptautinės varžybos.

Lietuvoje jau buvo žaista nuo 1922-3 metų, bet tik 1929 m. išeita į tarptautinę sceną. Pradžioje reikėjo tenkintis su paskutinėmis vietomis. Tačiau dalyvaujant tokiose varžybose lietuvių nerinko tikrai paskutines vietas, bet taip pat ir patyrimą, kuris tarnavo naujesniai žaidėjų kartai geresnius rezultatus pasiekti. 1935-9 metų laikotarpyje rezultatai žymiai pagerėjo: Londone, 1935 m. tarptautinėse varžybose, Lietuvos komanda, savo grupėje užėmė 4-5 vietą; Prahoje 1936 m. — 5 vietą grupėje; Austrijoje 1937 m. iškovojo 8-10 vietą iš 13 valstybių ir 1938 m. 5 vietą savo grupėje. Didžiausias komandinis rezultatas prieš karą buvo atsiektas Egipte, kai 1939 m. pirmenybėse Lietuva užėmė 4-ą absoliutinę vietą, nugalėdama Egiptą 5:2, Graikiją 5:2, Indiją 5:0, Prancūziją 5:1, Rumuniją 5:3, Liuksenburgą 5:0 ir Palestiną 5:1; pralaimėjo tik Čekoslovakijai 5:0, Jugoslavijai 5:0 ir Anglijai 5:1. Tuo metu Lietuvai atstovavo E. Nikolskis, V. Dzindziliauskas, V. Variakojis ir Ch. Duškesas.

Pradžioje stalo t. vyravo anglosaksų kraštuose, iš kur buvo kilęs,

gaivalingas žodis ir nuostabios kitų menų formos, atsiradusios nauji tautos dainiai, nauji Čiurlioniai.

Ir vėl bus Lietuva, mūsų visų sukurta; kraštas, kurio gamta, kurio kalba susilieja su tautos dvasia. Mylėkim ir džiaukimės ta savo tautos dvasia, kad ji per amžius liktų tokia, kokia ji buvo ir dabar yra — neapsakomai graži, neaprepiamai plati.

DARBININKAS

bet vėliau pradėjo pirmauti vidurio Europos kraštai: Čekoslovakija, Vengrija, Austrija, Jugoslavija (tai pateisina lietuvių pralaimėjimus 1939 metais).

Su laiku žaidimo technika pasikeitė: buvo pradėtos vartoti dvigubos gumos raketės, geresnio atšokimo stalai (net stiklo fibros) ir tvirtesni kamuoliukai.

Naujame žaidime kamuoliukui galim duoti ypatingų efektų — sukimosi ir greičio. Taip žaidimas tampa sunkesnis, greitesnis, reikalaujantis didesnio vikrumo, jėgos, fizinio patvarumo ir geresnio atletinio pasiruošimo. To pasekoje ir žaidimo plotmė padidėjo, o pats žaidimas tampa įspūdingesnis — spektakuliškesnis. Nėra nuostabu, tatau, kad dabartiniai čempionai yra visi jaunesnio amžiaus sportininkai.

Šiuo metu pasaulinėje plotmėje viršūnėse varžosi skandinavai ir aziatai. O kaip su Lietuvos pokariniu stalo tenisu? Sporto klubai po karo atsigavo ir greitai laiku spėjo paruošti gerų žaidėjų. Galima sakyti, kad mūsų pongistai yra užvaldę Sovietų Sąjungos stalo t. viršūnes. Kaip nepriklausomos Lietuvos atstovai nebegalėdami dalyvauti tarptautinėse varžybose, mūsų sportininkai turi skinti laurus rusams. Taip 1960 m. Europos pirmenybėse lietuvių dvejetas (A. Saunoris ir R. Paškevičius) laimėjo antrą vietą, o 1962 m. L. Balšaitytė Belgrade išsikovojo Europos jaunių čempionės titulą. Gal daugiausia pasižymėjęs pongistas Lietuvoje buvo Algis Saunoris. Jis ketverius metus iš eilės (1952-56) laikė Sovietų Sąjungos čempiono titulą. Saunoris iškovojo 13 Sov. Sąjungos čempionų medaliu ir laimėjo eilę tarptautinių turnyrų. Šis žymus mūsų sportininkas, palikęs okupuotą Lietuvą, persikėlė gyventi į Kanadą. Apie Kanados lietuvių stalo teniso laimėjimus bus tikriausiai įdomu kūr nors išgirsti, o tai, manau, bus galima padaryti artimoje ateityje. Būtų įdomu taip pat prisiminti Brazilijos lietuvių pongistų laimėjimus. Buvusius protagonistus prašome atsilipti.

K. Petras Rukšys

NAUJOS

KNYGGOS

MILAŠIAUS MISTERINĖ DRAMA
MIGUEL MANARA

Tai didžiojo mūsų laikų poeto Oskaro VI. Milašiaus, gimusio istorinėje Lietuvoje, gyvenusio Paryžiuje, buvusio Lietuvos atstovo Prancūzijai, 1911 metais parašyta 6 paveikslų misterija-drama. Ją gražiom eilėm išvertęs mūsų rašytojas Ant. Vaičiulaitis šitaip apibūdina:

— Ji nuskamba nelyginant dramatinė poema, su galingais lyriniais prasiveržimais ar ligi sukrėtimo einančiu atvirumu bei jėga. Tai Don Žuano tema, tik čia pasukanti priešingu keliu. Turime siautėjusias, klaidžiojusias, ieškojusias ir kentėjusias sielos knygą su didžiaisiais klausimais — meilės, mirties, atgailos, tarnavimo kitiems, Dievo ir amžinybės.

Tas anų laikų donžuanas, tapęs vienuoliu (gruodžio m. 10 d. 1662 m.) buvo praradęs tikėjimą į Dievą ir į meilę:

— O aš didžiai pavargęs nuo šios šuniškos būties.

Tikrai, dar mažmožis — nerasti Dievo.

Tačiau tikėkite manim — netekti šetonō — tai jau didelė kančia ir begalinis nuobodis.

Aš meilę vaikiojau po geidulius ir purvus bei mirtį.

Buvau aš išdavikas, budelis, blevyzgojau, dariau, ką tik žmogaus tęsėti gali jėgos... (22 psl.)

Tačiau jaunutė kilni mergaitė Žirolama palengva savo skaisčia meile ir gyvu tikėjimu sugrąžina jį į meilę ir Dievą (II paveikslas).

Betgi praėjus trims mėnesiams po vedybų, ji miršta. Donas Manuelis labai jos gailisi. Skausmingoje kančioje jis kalba mirusiai savo motinai:

— Kodėl, Motuše, nebuvai kaip tieji girių žvėrys, kurie nusmaugia savo mažiuką?

Prakeiktas tebūnie meilumas tavo, (O tu kuri skausmuos mane pagimdei.

Prakeiktos tavo iščios

Ir krūtys tebūnie prakeiktos,

O tujen kuri davei man šitą graudų kūną širdį vienišą. (49 ps.)

Pasirodo Dangaus Dvasia, Ji pašaukia vardu ir duoda pasiklausti praeinančios procesijos Giesmės apie Žmogaus ir Dangaus Sūnaus meilę ir pasilikimą tarp mūsų iki pasaulio pabaigos (III paveikslas).

Tada bajoras Manuelis nueina pas Šaričių ordino vienuolino abatą išsakyti savo skausmo gélos. Tas jį giliais, prasmingais žodžiais paguodžia, nuramina. Užtat jis ryžtasi nenusižudyti, o atgailauti, mylėti Dievą ir vargšą žmogų:

— Toli jau pasitraukė nuo manęs noras nuskandinti savo niekingumą sielvarto verpetuos.

Tegu man Dievo, o ne mano, rankos atsaikuos dienų ir nakčių karčius kšnius...

Kad tik aušra mus rastų jau drąsius... mus stiprybės pilnus, alksančius kaltes atpirkti. 67 psl. (ketvirt. paveikslas).

Penktas ir šeštasis paveikslas pristato Manuelį jau vienuolį, renkantį išmaldas, šelpiantį pavargėlius. Jis užtaria žmonių paniekintą sužeistą vargšą, buvusį kalinį-katorgininką Johannés Melendez. O tačiau tas pusiau suparaližuotas, tiek daug iškentėjęs žmogus, Manuelio klausiamas, duoda Dievui vardą ne Skausmas, Teisingumas, Kerštas, bet Meilė. Todėl Donas Manuelis stebūklingai padaro jį sveiką, bėgantį bažnyčion šaukti Osana.

Ir po daugel metų daugel patyčos, kančios ir gerų darbų metų vienuolis Manara, nors dar syk Žemės Dvasios gundomas, ramiai miršta, keldamas rankas į dangų maldai..

Šią gražią dramą išleido Lietuviškos knygos klubas, Chicago, 1977 m. Galima gauti "Draugo" spaustuvėje. Kaina 4 doleriai.

Specialiai tik MŪSŲ LIETUVAI

MALDA

O Dieve, kaip aš myliu šį pasaulį.
Tavo pasaulį myliu aš.
Su pagarba žiūriu į saulę
Ir Tavo įžiebtas žvaigždes...

Mus stebina tvarka danguj ir žemėj,
Visatos sąrangos dėsnių;
Kai žvilgsniai į padanges remias —
Kur skęsta mintys jau seniai...

Matuojame erdvių bedugnės plotus
Ir laukiam ir iš ten svečių. —
Daug užtvarų pralaužė mūsų protas,
Bet dar daug ir ten paslapčių.

O Žemė — Tavo bandymų darželis:
Tu ug dai čia žmonių tautas.
Kai tarp gélių ir usnys želia,
Ravi Tu išsisas tautų kartas..

Nuolat sijoji Tu per savo rėtį,
Lygiuoji viską į tiesias eiles..
O Viešpatie, leisk tad man mylėti
Tavo darželį ir tas géles.

BR. P.

S. Paulo, 1977.VII.23

PREMIJA

JAUNIMUI

Dr. Leono ir Irenos Kriaučeliūnų šeima savo mirusiam sūniui ir broliui prisiminti steigia kasmetinę

EUGENIJAIŠ KRIAUČELIŪNO
PREMIJA

Premijai skirti sąlygos yra tokios:

1. EUGENIJAIŠ KRIAUČELIŪNO 1000 dolerių premija skiriama lietuviui jaunuoliui, geriausiai pasireiškusiam raštais (lietuvių, anglų ar kita kalba), veikla, organizaciniu vadovavimu, ar jaunimo vienėtui (sambūriui, tautinių šokių grupei, jaunimo chorui, sporto būreliui), geriausiai reprezentavusiam lietuvius ir Lietuvą vienerių metų bėgyje;

2. Premijai gauti asmenis ar vienetus raštu pasiūlo jaunimo organizacijų vadovybės, jaunimo grupės, vyresniųjų organizacijos ar paskiri asmenys iki kiekvienų metų gruodžio 31 d. (pašto antspaudas);

3. Premijuotino asmens ar jaunimo vieneto tinkamumui įvertinti sudaroma Jury komisija, kurion po vieną atstovą skiria Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jaunimo reikalams vadovas, Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos valdyba ir Šiaurės Amerikos Lietuvių Jaunimo sąjunga, o du atstovus paskiria Kriaučeliūnų šeima;

4. Jury komisija, aptarusi asmens ar vieneto tinkamumą premijai, ją skiria balsų dauguma iki sekančių metų vasario 15 d. ir susitaria su Kriaučeliūnų šeima dėl premijos įteikimo laiku ir pobūdžio;

5. Premijai asmenys ar vienetai siūlomi raštu, nurodant tiksliai premijai tinkamumo motyvus, ir siunčiami: EUGENIJAIŠ KRIAUČELIŪNO PREMIJOS KOMISIJAI, 12500 Pawne Rd., Palos Park, ILL. 60464.

JURGIS JANKUS (1906 -), letrado e dramaturgo lituano.

Revelou-se escritor desde 1923, na Lituânia. No exílio, depois da ocupação da Lituânia pelos soviéticos, escreveu novelas e peças teatrais. Em 1951 publicou, na Alemanha, uma coleção de contos e novelas com o título "Pirmieji rūpėsčiai (A primeira preocupação)", na qual acha-se também „A poça do diabo” que aqui apresentamos. Premiada, na Alemanha, pela revista lituana „Naujasis gyvenimas” e traduzida em alemão, flamengo e italiano, „A poça do diabo” mereceu apreços por parte dos críticos.

Jurgis Jankus

A POÇA DO DIABO

À tarde, eu entrava no círculo interminável dos trabalhos da fazenda ou ia passear na floresta. A floresta estendia-se a se perder de vista. Logo à entrada e até u'a milha adentro era bela e seca. Suavemente a subir e a descer, com pinheiros cobertos de musgo cinza, com bétulas a correr para o céu, aqui ou ali imiscuindo-se um álamo tremelicante ou um carvalho troncado e forte, cuja copa frondosa abria seu caminho afastando os outros. Mais adiante, porém, as elevações desciam abruptamente dando um vasto brejo, difícil de vadear, chamado a poça do Diabo.

Uma vez, errando em volta daqueles pântanos, percebi uns troncos apodrecidos lançados de moita em moita, formando uma espécie de ponte. Ela tinha sido usada há pouco, pois viam-se ainda no barro mole as pegadas e o próprio tronco apresentava sinais de pisadas. Tomei por este caminho. No começo era fácil, os troncos firmavam-se em extensões de barro seco, mais adiante sobre poças rasas d'água barrenta, que fervilhava e zunia com milhões de larvas e mosquitos, e o caminho terminava numa espécie de ilha, d'onde pendia uma bétula-chorão, velha e nodosa. Ela se curvava sobre

a água, e abaixo de seus ramos se alastravam os paus-de-lagoa. Presa ao tronco d'arvore havia uma minúscula capelinha de Cristo crucificado. Ela Havia sido posta ali há muitos anos, pois se encontrava esmaecida e coberta de musgo. No coração da floresta reinava um grande silêncio, nem o eterno sussurrar dos álamos se ouvia mais. Fui tomado de uma sensação de desconforto e fiquei a cismar no silêncio porque teriam pregado aqui a capelinha, num lugar tão estranho. Eu havia crescido em campo aberto, sempre no meio de gente, e este silêncio com a inesperada visão da misteriosa capelinha estava começando a me atemorizar. Virei-me súbito e quis voltar, quando dei com a figura de nosso vigário. Ele estava muito sério e ficou uns instantes a olhar fixamente para mim, depois levantou as pontas de seu hábito e começou a caminhar em minha direção.

— Veja só, onde ele foi se meter, — falava ao enxugar o suor do rosto, — bem no meio da poça do Diabo, e não teme que o próprio lhe faça algum mal. Mas, sabe, há 40 anos isto aqui tinha um aspecto bem diferente. Agora, o que restou? Nem o diabo teria onde se esconder. Mas antes, onde agora é u'a simples tomada de juncos, até dava vertigens. Agora qualquer um, levantando a borda das calças é capaz de colher uns paus-de-lagoa, mas antes seria necessário um homem de coragem para se curvar por cima da poça. Onde agora só se vê pau-de-lagoa, havia um verdadeiro poço: fundo, escuro, à superfície havia uns paus-de-lagoa a balouçar, mas suas raízes desciam fundo, para o próprio abismo, diziam, até o inferno. Agora tudo isto está esquecido: a fazenda drenou os campos, abriu valas, que tiraram a água do pântano, e junto com a água seu romantismo. Mas naqueles tempos, a gente acreditava que por este poço o diabo arrastou a alma de muito pecador.

-o-o-

Eu mesmo lembrava ter ouvido as mais diversas histórias a respeito. Quando vinha aqui com o pai, a cabeça fervilhando do muito que tinha ouvido dizer, não me sentia bem à vontade: eis que de súbito o vento dava uma corrida pelos cimos das árvores, ou um bando de patos selvagens levantava vôo do meio dos juncos e eu corria assustado para junto do pai. O pai não se ria do meu medo. Ele apenas encostava a minha cabeça no seu peito, passava a mão rude pelo meu rosto e dizia:

— Não tenha medo. Um homem de bem não deve temer o diabo. Mesmo porque ninguém sabe se ele ainda anda por aqui. Nunca mais se ouviu, que tivesse levado alguém. Quem sabe, os homens têm pecado menos.

Mas aquele outono foi o último. No dia de São Miguel, o pai foi à Cheduva vender o cavalo e nunca mais voltou. Desapareceu sem deixar sinal. Quando jovem tinha ido à Africa do Sul, aos poucos todos passaram a acreditar que tivesse ido de novo para lá. Costumava dizer meio gracejando meio a sério

que deixaria a fazenda para o filho mais velho e que de mim faria um padre, por isso agora comentavam que foi buscar ouro para educar o filho p'ra padre. A mãe, no começo, chorou, depois passou também a crer que ele tivesse ido à procura de ouro para meus estudos e esperava que um dia voltasse de repente. Chegado o tempo, com mil dificuldades, começou a me empurrar para os estudos, para que não passasse do tempo, para quando o pai voltasse, não ser tarde demais. Quem mais nos arrimava era o nosso vizinho mais próximo Smalys.

Passsei a gostar ainda mais da floresta. Aqui eu recordava os lugares, onde costumava ficar com o pai, lembrava de suas histórias e de suas palavras, às vezes parecia até mesmo sentir a sua presença.

Uma bela tarde, voltava da poça com um punhado de paus-de-lagoa. Chegando a lugar mais seco, levantei a cabeça, e estremeci: num tronco podre estava sentado um homenzinho de cabelos brancos. No coração da floresta, inesperadamente encontrar um desconhecido não era nada agradável, e eu quis me desviar, quando o velho ergueu a cabeça e eu o reconheci. Era Smalys, o nosso vizinho. Cumprimos-nos. Ele não trazia cesto para cogumelos, nem para avelãs e olhando para mim sorria:

— Você não tem medo de andar no pântano, sózinho? — perguntou.

— E o que devo temer, tio? — respondi.

— O que temer? Que o capeta agarrando no seu pé o arraste para o inferno.

— E por que haveria ele de me arrastar? — falei. — Não matei ninguém, nem cometi outro pecado grave. E, para acabar, tiozinho, acho que aqui nunca andou diabo algum. O povo o inventou apenas para assustar as crianças, que não andem sózinhas junto aos paus-de-lagoa e não caiam na poça.

O velhinho sorriu e disse:

— Eu também pensava assim. E vinha apanhar paus-de-lagoa, até que quase bati as botas. Agora nem chegar perto eu chego, nem que me dessem não sei o quê.

Aí me lembrei, que ele havia montado o próprio diabo na sua poça, mas ninguém acreditou, nem eu. Diziam que uma vez ao regressar embriagado, ficou preso na lama e quase se afogou na poça. Uns amigos vizinhos, ao ouvir seus gritos, tiraram-no dali, e depois, para não passar vergonha, ele havia inventado aquela história.

Calou-se ele. Calei-me também. No topo do pinheiro um esquilo descascava uma pinha, ouvia-se o farfalhar de escamas caindo. Entre os troncos dos amieiros negros via-se o tronco da velha bétula curvada sobre a poça. Às vezes, sentava-me nela e ficava ali, a olhar para as profundezas. Porém, depois das palavras do velho, senti algo correr por cima das árvores e se virar no fundo do poço. Perdi vontade de gracejar. Mas ele continuou a falar:

— Grande coisa, que você sabe escrever e leu muitos livros, nem todos os mistérios da vida estão neles. Nem nunca estarão. Venho, sento-me aqui e a paz me invade. Gostaria de algum dia me arrastar até a bétula curvada sobre a poça e lançar um olhar para as profundezas do abismo, mas tenho medo. Olhar bem nos olhos do anjo da morte? Não, jamais terei a coragem.

E ficou, em silêncio, a me fixar. De repente, perguntou:

— Você não sente puxar?

— Sentado na bétula?

— Sim, da bétula para o abismo.

— Não, nunca senti — respondi meio confuso.

Calou-se de novo. Sentei-me encostado num tronco robusto de pinho e comecei a arrancar fiapos de pau-de-lagoa: a gente quebra a ponta, arranca um pedaço, eis que imediatamente se fecha e só uma linha esbranquiçada permanece por alguns instantes, depois tudo se iguala e nem sinal.

— Pois é, planta do lodo, — disse o velho observando a minha brincadeira, — você abre, ela fecha de novo, como se nem tivesse tocado, como o olho de uma criança sonolenta: a gente abre, ele fecha de novo, e diga-me se é tão esperto, o que ele viu? Mas ele viu, certamente que viu, só não dirá jamais. Não é como o homem — fechou o segredo e cala-se. Não tem coração, não há quem o comova e lhe desperte a vontade de contar. Você é jovem, mas já lê livros e pode compreender.

— Compreendo, tiozinho, — disse. — Por aqui o diabo levou muitos ainda vivos no seu lombo direito para o inferno. Recordo-me ouvir dizer que até o senhor ele tentou levar uma vez. É verdade?

O velho de repente abaixou a cabeça, arrancou um tufo de musgo ao pé do tronco e esmagou-o entre os seus dedos duros cor de cinza e inflexíveis, depois levantou os olhos para mim e começou a rir. Ele ria sem voz, mas com a fisionomia toda incluindo os olhos, ocultos atrás de sobrancelhas cerradas e grisalhas. Este olhar rindo silencioso me atravessou de lado a lado e senti um calafrio percorrendo a espinha. Inesperadamente me ocorreu que ele não era Smalys, o nosso velho vizinho, que cada comingo perscrutava os campos e as lavouras a ver se n'algum lugar o nosso gado não havia forçado a cerca e penetrado nas lavouras. Tive a impressão súbita que aqui era ele, aquele maldito da poça, que tendo escolhido a sua vítima, sem ela pressentir, atrai-a para o brejo. Quis me levantar e fugir. Sabia, que se levantasse teria disparado a correr, mas ao mover-se ele recomeçou a falar:

— Quer mesmo saber o que aconteceu. Mas, vai acreditar em mim?

— E por que não haveria de acreditar? Faz muito tempo que quis perguntar, mas...

— Não teve coragem. E é muito bom, que o homem não tem coragem de fazer tudo que lhe vem à cabeça. Seria melhor ainda que tivesse menos, — os tempos seriam muito mais tranquilos. Mas vamos ao que aconteceu. Teu pai, o Bartolomeu da aldéia de Raudones que morreu o ano passado, o Miguel Chvendrinis e eu resolvemos ir à Cheduva trocar ou vender os nossos cavalos. Aqueles dois trocaram logo. Os cavalos talvez não eram melhores, mas conseguiram alguns rublos a mais. E nós com seu pai vendemos os nossos. Teu pai tinha um soberbo cavalo negro. Não era alto, mas meio quadrado, peito largo, podia puxar a carroça do tamanho que fosse, que ele ia como o fogo. Você deve se lembrar dele. Todos o aconselharam a não vender, mas ele havia decidido comprar uma parelha. Dizia: é outra coisa para o trabalho e para o passeio... Ia vender por um bom preço, juntar mais um pouco e comprar dois. E teve sorte. Lembro-me como se fosse hoje. Conseguiu oitenta rublos. Também vendi o meu, mas mesmo depois de muita pechincha mal consegui quarenta e cinco. Verdade seja dita, a minha égua não era lá grande coisa, não se podia trabalhar direto com ela, nem fazer uma viagem que prestasse. Dava-lhe um repente, parava, e podia acender fogo na barriga, que não saía do lugar.

Mais tarde, eu e seu pai fomos à taverna do Berelis. Mateus e Chvendrinis já estavam lá comemorando e convidaram-nos também. Sentamo-nos um pouco. Tomamos um traguinho, mas seu pai sempre como se pisasse em brasa.

— Pedro — dizia, — nós temos que ir. Eles estão a cavalo, facilmente nos alcançarão e nós, se tomarmos mais uma rodada, não conseguiremos nem chegar salvos com o dinheiro p'ra casa.

Lá fora já escurecia. Não havia mais vento, mas o céu estava coberto e descia uma cerração. Era evidente que a noite ia ser escura e nevoenta. Na aldéia ainda podia se ver um ou outro cavalo amarrado à frente de casa, uma ou outra carroça. O caminho estava molhado e cheio de lama. Para andar a seco, tinha que ver onde pisava. Mas logo escureceu e não havia outro jeito senão seguir patinando na lama pelo meio da estrada. Não encontramos ninguém pelo caminho, nem ninguém nos alcançou. Só ao chegar na altura dos Cercados, na subida, é que ouvimos atrás de nós o respingar de lama e o trotar de um cavalo.

— Veja só, onde nos alcançam, — disse o pai, e nós dois saímos do caminho, para o lado da estrada.

O cavalheiro que vinha trotando firme, quando chegou perto de nós diminuiu o passo.

— Correram bem. — exclamei e só então percebi que o cavalo ia só. Parei-o agarrando pelos arreios. O cavalo ao lusco-fusco da noitinha parecia inteiramente preto, baixo e de peito largo.

— Raios que te..., Onofre — falei — é o seu pretinho que veio atrás de você. Senta e vai montado para casa, talvez o cigano nem reclame. Veja só a inteligência do bicho. Viu que o dono se foi — cle atrás.

Teu pai se aproximou. Apalpu em baixo do queixo, passou a mão nas costas, mediu a cauda e disse, que o cavalo não era dele. A cauda do seu pretinho era um palmo mais curta, em baixo do queixo havia uma calosidade, e o pescoço deste era limpinho e liso.

— E para que tanto exame? Quem viu a tal calosidade? Você tinha um pretinho e vai continuar tendo. Se ninguém reclamar, você compra outro e poderá andar com dois pretinhos como o pároco de Palonai — tentava persuadí-lo, mas em vão. Seu pai era teimoso. Sabe, — dizia — a mim me basta o que é meu, e para alimentar cavalos alheios me falta razão.

— Então eu fico com ele — disse.

— Fica — respondeu e, como se tivesse ficado um pouco aborrecido, seguiu andando.

— Onde vai — disse — vamos montar os dois.

— Vou a pé mesmo — sabe, não costumo montar os cavalos dos outros.

Fiquei um instante a hesitar. Depois montei e bati com as esporas. O cavalo deu alguns passos, depois apressou e começou a trotar, de trote passou a galope e cada vez mais rápido. Tentei prendê-lo com os arreios, mas ele se agachou com a barriga no chão, fez um gesto violento com o pescoço e começou a voar, até o meu coração parou. Parece que o diabo quer me partir os ossos. E vejo. Vejo como se fosse ao meio dia, seu pai andando pelo meio do caminho e o cavalo se precipitando direto sobre ele. Quis desviar, mas o cavalo como se fosse de aço: bufando e vertendo espuma por todos os lados.

— Afaste-se do caminho. — gritei. — Vou pisoteá-lo. — Seu pai nem virou a cabeça — continuou como se não fosse com ele.

E fui direto em cima. Tive a impressão que o cavalo agarrou-o com as patas dianteiras e começou a subir pelos ares. Quis me lançar fora, mas minhas pernas pareciam coladas nos flancos do cavalo. E o cavalo a subir, a subir.

Então compreendi que não era um cavalo, mas o próprio diabo. Alcançamos as nuvens. E as nuvens como a mata: molhadas, batendo no rosto. As nuvens rarearam e o cavalo já estava acima delas. Lá em cima brilhavam grandes estrelas vermelhas, e as nuvens em baixo tinham um reflexo avermelhado, como se estivessem em brasa. Agora eu via claramente que o cavalo era negro, a crina em pé, cujos longos fios fustigavam-me o rosto como açoites. Está me levando direto para o inferno, pensei. Repeti vá-

rias vezes minha reza do começo ao fim e em pensamento benzia a cabeça do cavalo, mas ele voava, como se estivesse em fogo. Benzer com a mão, não me atrevia, temia largar seu pescoço, para não cair de tais alturas. Aí me lembrei de seu pai. 'Onofre, Onofre, — chamava. — Você está vivo? 'Ninguém respondeu. Então, com mil cuidados, cheio de medo, consegui abaixar a cabeça por um lado e espiar. Entre as pernas dianteiras não havia nada. As trazeiras também estavam livres. E o cavalo galopava tão pesado como se não fosse pelos ares, mas por um caminho de areia grossa. Eu até ouvia os cascos batendo no chão.

— Descanse em paz, Onofre — disse. — Que a sua alma passe de fininho pela porta do inferno, sem contar que foi carregada pelo diabo.

Com essa invocação, o Negrão deu um mergulho para baixo, que até os meus cabelos ficaram em pé, e disparou através das nuvens. As águas espumantes se separaram, alguma coisa me fustigava o rosto, e súbito pela frente vejo faiscarem as portas do inferno e ouve-se o gemer penoso das almas. Empenhei toda a força para puxar as rédeas p'ra trás e gritei:

— Ei, Satanás, pare. Anjo da Guarda, por que me abandonaste? Ei, ei.

Eis que tudo se iluminou, parece que o próprio sol se levantou. Vejo — de pé o Bartolomeu de Raudones com o Miguel Chvendrinis acendendo fósforos. Ambos rindo a valer e dando voltas ao meu redor, abaixo de mim tudo escuro, um negro abismo.

— Então vocês, coitados, também vieram parar aqui. Eu, é porque... estava roubando um cavalo. Este mesmo, aqui. O próprio Satanás. Mas e Vocês? Que é que os trouxe para cá? — perguntei.

Mas aí é que eles dispararam a rir às gargalhadas. E rindo falavam: Deve ter sido mesmo o próprio diabo que o trouxe para o meio da poça.

— Que poça? — perguntei admirado.

— Será que com duas tragadas ficou tão alto, que no caminho todos os diabos o assaltaram. E para que Você está aí a puxar com tanta força os ramos da bétula?

Com estas palavras, caiu-me a venda. Vejo: estou sentado nesta mesma bétula, com as mãos a puxar dois ramos e com os pés a bater n'agua.

-o-o-

Continúa —

Tradução livre de Rymanté Steponaitis

GRANDE FESTIVAL FOLCLÓRICO LITUANO

A Comunidade Lituano-Brasileira está programando o **CONCERTO** do Coral Lituano-Canadense **AIDAS**, integrado ainda pelos Conjuntos de Danças Folclóricas **NEMUNAS** e **RŪTELÉ**, a realizar-se no dia 17 de agosto de 1977, com início às 20,00 horas, no Palácio das Convenções do **ANHEM-BI**.

O Coral "**AIDAS**", composto por 60 jovens, já realizou 75 apresentações internacionais. Seu extenso repertório inclui melodias folclóricas e clássicas.

O Conjunto de Danças Folclóricas "**NEMUNAS**" é composto por 30 jovens e já realizou 40 apresentações internacionais.

O Conjunto de Danças Folclóricas "**RŪTELÉ**" é composto por 40 jovens com idade de 13 a 18 anos. Os conjuntos "**NEMUNAS**" e "**RŪTELÉ**" são formados por filhos de lituanos residentes no Brasil.

PATROCÍNIO DA SECRETARIA MUNICIPAL DE CULTURA

— Departamento de Turismo —

SEMANÁRIO
MŪSŪ
LIETUVA

NOSSA LITUÂNIA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP

Diretor responsável
Dr. JOSÉ FERREIRA CARRATO

Redige: Equipe Editorial
Administrador: P. Daugytis

MŪSŲ ŽINIOS

SV. ONA

ONA hebrajų kalboj reiškia 'malonė (graça)'.

Senajam Testamente žinomos kelios moterys, nešiojusios Onos vardą. Naujajame Testamente pažįstamos dvi Onos.

Pirmoji Ona — pranašė. Ji atpažino Jėzų, kai jis buvo atneštas į Jeruzalės šventyklą ir pristatytas žydų kunigams. Šv. Dvasios veda, kad jis jau atsiuntė pažadėtąjį Mesiją — Atpirkėją.

Antroji Ona — tai Švč. Mergelės Marijos motina. Kanoniškasis Šv. Raštas jos nemini. Tik vadina moji Jokūbo evangelija teigia, jog Ona buvusi Helamitų kunigo Mato duktė; ji turėjusi dvi seseris — Mariją Kleopą, Salomėjos motiną, ir Sobę, kuri buvusi šv. Elzbietos motina. Ona ištekėjusi už Joakimo, kilusio iš Dovydo giminės. Buvusi nevaisinga; bet abu karštai meldėsi, kad Dievas duotų sulaukti vaikų. Po ilgų maldos metų pagimdžiusi Mariją, kurią iš pat mažens pašventusi Dievui Jeruzalės šventykloj.

Rytų Bažnyčia pradėjo garbinti šv. Oną šeštam šimtmety, o Vakarų Bažnyčia — aštuntam šimtmety, Popiežius Urbonas VI leido viešai švęsti jos šventę Anglijoje keturioliktam šimtmety, o popiežius Grigalius XIII 1584 metais paskelbė šv. Onos šventę visai Bažnyčiai liepos 26 dieną.

Šv. Ona yra, tarp kitų, našlių, angliakasių ir jūreivių globėja. Lietuvoje, Vilniuje, viena iš Europoje gražiausių gotinio stiliaus bažnyčių buvo pastatyta kaip tik šv. Onos garbei.

Aldona Valavičienė

SV. ONOS ŠVENTĖ

Lietuvių Katalikių Moterų draugija iš anksto numatė ir paruošė savo Globėjos, Šv. ONOS, šventę. Todėl ji praėjo tokioj jaukioj nuotakoje.

Sekmadienį, liepos 31 d., 15

val. šventės Mišias Zelinoj laikė ir pasakė pritaikintą pamokslą svečias kun. Petras Urbaitis. Bažnyčia buvo pilna maldininkų, atvykusių net ir iš tolimesnių apylinkių.

Paskui Jaunimo Namų Ramovėj Moterys suruošė priėmimą, į kurį buvo pakviesti visi, dalyvavusieji Mišiose. Tad ir prisirinko pilna salė žmonių.

Oficialią dalį pravedė p. Monika Stasiulionienė, kviesdama ir pristatydama sveikintojus. Onas sveikino p. Petras Šimonis — LKBnės choro vardu, Maldos Apaštalavmo Moterų vardu vice p-kė p. Ona Masienė, šv. Juozapo Vyrų brolijos vardu p. M. Tamaliūnas, saleziečių vardu kun. Pr. Gavėnas, dar p. St. Vancevičius ir neseniai atvykusi iš Lietuvos p. Bruna Palikonienė. P. Ald. Valavičienė trumpai pristatė šv. Onos biografiją, o Onutė Tatarūnienė pasveikino eilėmis šv. Onos Dukterį ir brangiausią asmenį žemėj ir danguj — Mariją LK Moterų draugijos p-kė, Angelika Triubienė, su sveikiniiais pristatė ir klebono pareigas einantį kun. Feliksą Jokubauską, kuris sveikino Onas visos parapijos vardu, palaimino stalą ir kvietė vaišintis.

Vaišių pabaigoj kun. Pr. Gavėnas parodė spalvotą filmelį „Rožių Madona“, nupasakojantį Guadalupės Marijos apsireiškimą Meksikoj 1531 metais. Tuo ir užsibaigė graži, jauki, šeimyniška šv. Onos šventė. Už ką parapiečiai dar kartą dėkoja LK Moterų Draugijai.

LITERATŪROS RATELIO POPIETĖ

Paskutinį liepos mėnesio šeštadienį Literatūros ratelio popietė pp. Petraičių būstinėj sutelkė itin gausų dalyvių skaičių. Popietę pravedė p-kė p. H. Mošinskienė. Pradžiai p. J. Valavičienė pristatė naują plokštelę iš Lietuvos, paimta iš Lietuvoj sukurto filmo "Velnio nuotaka". Tekstas, muzika, deklamavimas, technika — tikrai naujoviški, tolimi mums įprastai "liaudies" muzikai, bet ir aiškus pasisakymas: mes esam su Vakarais. Plokštelė verta dėmesio; bet jos reikia klausytis kelis kart, stengiantis įsigilinti į joje reiškiamą mintį.

PADĖKA

Nuosirdžiai dėkojam kun. Feliksui ir kunigams saleziečiams už pravestas pamaldas, p. Aldonai Valavičienei už prakalbėlę, p. Monikai Stasiulionienei už pravestus sveikinimus, kun. Pr. Gavėnui už visus žavėjusį filmelį, ir visoms bei visiems, dalyvavusiems bendroj mūsų šventėj.

LK Moterų Draugija

Nepraleiskite progos — ĮSIGYKITE PENKIASDEŠIMTMETĮ—CINQUENTENÁRIO

208 puslapių ir 350 istorinių fotografijų leidinys apie lietuvius Brazilijoje nuo 1867 iki 1976 metų. Gaunama klebonijose, paštu ir per platintojus.

Kaina: 50 kruzeirų.

Gi p-lė Aldona Valavičiūtė pristatė ir pademonstravo kitą plokštelę — MAIRONIS —, kur teatro aktorius, Lėmonas Noreika, perteikia ištraukų iš Maironio poezijos: Lietuva Brangi, Aš norėčiau prikelti, Čičinskas. Tai nauja deklamavimo forma.

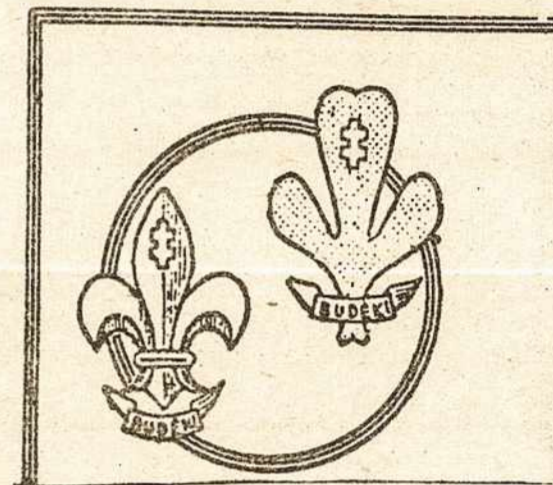
Įdomų mūsų prisikeliančios Tėvynės istorijos puslapį atskleidė inž. Alg. Mošinskis, pristatydamas iš savo prisiminimų temą "Lietuvos atstovo paskyrimas". Paskaita bus atspausdinta ML-voj.

Sekė "Žinutės iš kultūrinio lietuvių pasaulio" ir pasitarimai einamaisiais reikalais.

"Popietė", užsitęsusi iki vėlyvo vakaro, užsibaigė p. Rožės virtuvėj, kur, tarp visokių skanėstų, buvo net estiškos žuvies — Kilo. O šeiminkui, Alfonsui D. Petraičiui švenčiant gimtadienį, pakilioj nuotakoj jam buvo sugiedota ir su dideliu dėkingumu už jo neuilstamą veiklą lietuviškoj visuomenėj aplinkėta "Ilgiausių, laimingų, sėkmingų metų".

Sekanti popietė, rugpjūčio (agosto) 27 d. numatyta pas pp. Čiuvinskus, pr. Visconde Souza Fontes, 191 (telef. 63-5269). Pra-

džia: 16 val. Numatyta, tarp kita ko, du "epizodai" iš vietinės dalyvaujančių kūrybos.

SKAUTAI UTINGOJ

Rugpjūčio (agosto) 14, antrąjį sekmadienį, Palangos skautai dalyvaus lietuviškose Mišiose Utin goj, Sta. Maria Goretti bažnyčioj, 16,30 val. Jie nori tokiu būdu pagyvinti lietuviškas pamaldas ir surasti daugiau lietuviškos kilmės jaunimo.

PADĖKA UŽSIMOKĖJUSIEMS UŽ ML

Vincas Kalinauskas — 105 kr.
Augustas Gogelis — 150 kr.
Ona Sablevičius — 150 kr.
Antanas Serbenta — 200 kr.
Prof. Edvardas Pažėra — 110 kr.
Ona Sasnauskienė — 150 kr.
Vincas Grabauskas, oro paštu
350 kr.
Kaz. Šimkus — 105 kr.
Administratorius

Auka paremk lietuvišką spaudą,
nes ji palaiko mūsų tautinę
gyvybę!

Lietuviškai kalbanti

Vyrų — moterų — vaikų
gydytoja

DRA. HELGA HERING
médica

HOMENS—SENHORAS
CRIANÇAS

Av. Eulina, 99—V. Sta. Maria
(Skersgatvis ties nr. 2214, Av. De-
putado Emílio Carlo-Bairro do Li-
mão)

Tel.: 220-0439 / 266-3569

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA CHUVAS DE TODOS OS TIPOS, PARA HOMENS, SENHORAS E CRIANÇAS MINI-BOMBRINHAS, TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Law. S. 104/1967

C. E. L. 24.242/67

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones: 274-0677 - (Res. 274-286)
São Paulo

MŪSŲ ŽINIOS

"AIDO" KONCERTAS S. PAULE

Hamiltono Mergaičių Choras 'AIDAS' jau prisiuntė „Pietų Amerikos Koncertų programą“. Programai vadovauja choro vadovas solistas VACLOVAS VERIKAITIS, akompanuotas muzikas JONAS GOVEDAS, administratorius JERONIMAS PLEINYS ir choro pirmininkė BIRUTĖ BERŽAITYTĖ.

Programoj numatytos 28 dainos, kurios išpildomos – vienos "AIDO" ir solisto V. Verikaitis kartu, kitos vien tik solisto, dar kitos vien tik "AIDO". Yra numatytos ir 7 dainos svetimom kalbom (anglų, vokiečių, prancūzų, ispanų ir portugalų).

Ansamblis atvyksta į S. Paulą rugpjūčio (agosto) 15 d. ir išvyksta 22. Nori būtinai aplankyti ir Rio de Janeirą.

Koncertas S. Paule numatytas Palácio das Convenções būstinėj, Anhembi, rugpjūčio (agosto) 17 dieną, pradėdant 20 val.

KELIONĖ Į RIO

Hamiltono mergaičių choras AIDAS, viešėdamas Brazilijoje, aplankys ir Rio de Žaneirą. Išvyks trečiadienį, 17 d., tuoj po koncerto, o grįš į S. Paulo penktadienį, 19 d. vakare. Vyks dviem samdytais autobusais, kurie tas dvi dienas keliauninkus pavežios ir po Rio.

Numatyta, kad dar liks kelios laisvos vietos. Kas nori proga pasinaudoti, gali kreiptis į išvykos organizatorių, J. Bagdžių (telefonas BLB-nės valdybos p-ka, Alg. Saldj (telefonas).

AUTOBUSAI Į ANHEMBI

Zelinoj pranešus, kad už 20 kr. autobusas iš Zelinos nuveš į Anhembi AIDO koncertui ir po jo parveš į Zeliną, tuoj prasidėjo registracija. Atrodo, kad neužteks nei vieno, nei dviejų autobusų.

Registracija vyksta klebonijoje

HAMILTONO MERGAIČIŲ CHORO "AIDAS" IR SOL. V. VERIKAITIS KONCERTAS

RUGPJŪČIO (AGOSTO) 17, TREČIADIENI, 20 VAL.

PALÁCIO DAS CONVENÇÕES, ANHEMBI

Kanados lietuvių choras "Aidas" koncerto metu spaudos baliuje Toronte. Šiuo metu choras rengiasi koncertams P. Amerikoje. Vadovauja sol. V. Verikaitis
Nuotr. St. Dabkauskas

Iš ZELINOS norintiems vykti į Anhembi pasiklaudyti koncerto, bus užsakyti autobusai, jei susidarys atitinkamas keliauninkų skaičius – 30 asmenų vienam autobusui. Tam reikia užsiregistruoti iš anksto klebonijoje, sumokant 20 kruzeirų. Už tuos pinigus autobusus nuveš ir parveš. Užsiregistruokite T U O J A U! Tokiu būdu PADĖSIT IR KITIEMS.

"AIDO" KONCERTAS skelbiamas per radijo stotį NOVO MUNDO:

- iki rugpjūčio 1 dienos: 3 kart per dieną
- nuo rugpjūčio 1 iki 10: 5 kart per dieną.
- nuo rugpjūčio 10 iki 17: 15 kart per dieną.

LAIKAS (iki rugpjūčio 1 dienos):

- nuo pirmadienio iki pirmadienio: 11,25 ir 17,55 val.
- Antrad., trečiad., šeštad. ir sekmadienį: 21,55 val.

Numatyta, kad AIDAS dar pasirodys išimtinai lietuvių kolonijai šeštadienį, rugpjūčio (agosto) 20 d., 19 vl. Seselių Pranciškiečių gimnazijos salėj. Specialius pakvietimus galima gauti klebonijose ir pas LKB-nės choro narius.

ir pas Moterų Draugijos valdybos nares. Tik 20 kruzeirų.

Nelaukit paskutinės dienos.

V. ANASTACIO DR. J. BASANAVIČIAUS mokyklos
Globėjų būrelis ruošia

PIETUS – FEIJOADA

rugpjūčio (agosto) 7 d. 13 valandą mokyklos salėje.

Maloniai kviečia visus draugus ir pažįstamus juose dalyvauti.

Būrelio valdyba

SEMANÁRIO NOSSA LITUÂNIA

MŪSŲ
LIETUVA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Diretor responsável
VYTAUTAS BACEVIČIUS

Redige: Equipe Editorial
Administrador: Stanislão Šileika

METINĖ PRENUMERATA: 105 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 500 kr.
Paskiro numerio kaina: 2,00 kr. Užuojaus ir sveikinimai nuo 40 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekių rašyti "Stanislão Šileika" vardu.

Straipsnius ir korespondenciją redakcija taisy, pirtvarko savo nuožiūra. Ne naudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas pirmadienį: vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai įteiktini ne vėliau kaip iki sekmadienio vakaro.